

W

nowej roli

Miesięcznik
Rolniczy

ISSN 2300-4487
Nr 9 (101) wrzesień 2019

Bronisław Węglewski

- ponownie Prezesem Izby Rolniczej Woj. Łódzkiego

str. 8-9

Immisyje sąsiedzkie

- prawa i obowiązki sąsiadów

str. 7

Pszczeli świat w mieście

- miejska pasieka

str. 12-13

Spis treści

Aktualności

Susza - zaliczki

.....str. 4

KRUS

.....str. 4

Główny Lekarz Weterynarii

.....str. 5

Zrównoważone rolnictwo

.....str. 5

Wapnowanie

.....str. 5

Specjalista doradza

Immisje sąsiedzkie

.....str. 7

Temat numeru

I/VI Walne Zgromadzenie IRWŁ

.....str. 8-9

Dobre praktyki w rolnictwie

Plonowane jęczmienia ozimego

.....str. 10-11

Pszczeli świat w mieście

.....str. 12-13

Ubezpieczajmy się u siebie

Ubezpieczenie OC

.....str. 14

Informacje z rynku „Zjazdowa”

Idealne na jesień

.....str. 15

Smaki i pasje z regionu

KGW w Brójcach

.....str. 16

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego

ul. Północna 27/29 91-420 Łódź

tel. 42 632-70-21 fax 42 632-70-31,

www.izbarolnicza.lodz.pl

Izba Rolnicza
Województwa Łódzkiego

Biura Powiatowe	Przewodniczący/ Delegat	Adres biura	Telefon/@
Bełchatów	Piotr Kociołek Janusz Frydrychowski	Urząd Gminy ul. Kościuszki 13 97-400 Bełchatów, pok. 9	511 124 504 bpbelchatow@izbarolnicza.lodz.pl
Brzeziny	Eugeniusz Supera Dorota Kołodziejczyk	UG Brzeziny ul. Sienkiewicza 16 A 95-060 Brzeziny	510 474 851 bpbrzeziny@izbarolnicza.lodz.pl
Kutno	Włodzimierz Jaworski Andrzej Górczyński	Siedziba BGŻ ul. Podrzeczna 18 99-300 Kutno, pok. 117	510 474 825 bpkutno@izbarolnicza.lodz.pl
Łask	Bronisław Węglewski Iwona Mamzer	ul. Narutowicza 17 98-100 Łask	510 474 871 bpłask@izbarolnicza.lodz.pl
Łęczyca	Zbigniew Marczak Krzysztof Ogórek	ul. Przedrynek 2, parter 99-100 Łęczyca	510 474 725 bpłeczyca@izbarolnicza.lodz.pl
Łowicz	Roman Wodzyński Waldemar Wojciechowski	ul. Starościńska 1 99-400 Łowicz, pok. 213	510 474 800 bpłowicz@izbarolnicza.lodz.pl
Łódź-Wschód	Michał Owczarek Marcin Derach	UG w Andrespolu ul. Rokicińska 126 95-020 Andrespol	510 474 874 bpłodz-wsch@izbarolnicza.lodz.pl
Opoczno	Marian Kacprzak Krzysztof Juszyński	Zmiana siedziby	510 474 870 bpopoczno@izbarolnicza.lodz.pl
Pabianice	Grzegorz Antoniewski Jan Chojecki	ul. Piłsudskiego 34 95-200 Pabianice	510 474 865 bppabianice@izbarolnicza.lodz.pl
Pajęczno	Paweł Sikora Jarosław Gasiński	ul. 1 Maja 13/ 15 98-330 Pajęczno, pok. 14	510 474 813 bppajeczno@izbarolnicza.lodz.pl
Piotrków Tryb.	Janusz Terka Szymon Bogusławski	Starostwo Powiatowe Al. 3 Maja 33 97-300 Piotrków Tryb.	510 474 861 bpiotrkow@izbarolnicza.lodz.pl
Poddębice	Ewa Bednarek Leszek Chmielecki	GS Samopomoc Chłopska ul. Kaliska 3/5 99-200 Poddębice	510 474 725 bppoddębice@izbarolnicza.lodz.pl
Radomsko	Andrzej Komala Andrzej Gruszczyński	ul. Kościuszki 6 97-500 Radomsko, pok. 210	510 474 801 bpradomsko@izbarolnicza.lodz.pl
Rawa Maz.	Sylwester Libera Małgorzata Rosa	ul. Kościuszki 5 96-200 Rawa Maz., pok. 58	510 474 850 bprawa@izbarolnicza.lodz.pl
Sieradz	Jan Kołodziejczyk Jerzy Wróbel	ul. POW 30 98-200 Sieradz	511 124 538 bpsieradz@izbarolnicza.lodz.pl
Skierniewice	Jacek Ossowicz Roman Rosiński	ul. Konstytucji 3 Maja 6 96-100 Skierniewice	510 474 841 bpskierniewice@izbarolnicza.lodz.pl
Tomaszów Maz.	Dariusz Kowalczyk Paweł Rochala	ul. Św. Antoniego 41 97-200 Tomaszów Maz., pok. 20	510 474 862 bptomaszow@izbarolnicza.lodz.pl
Wieluń	Krzysztof Wróbel Zbigniew Szudlarek	ul. Palestrancka 5/4 98-300 Wieluń	510 474 804 bpwielun@izbarolnicza.lodz.pl
Wieruszów	Jerzy Karsznia Adam Ciećka	ul. Waryńskiego 14 98-400 Wieruszów	510 474 804 bpwieruszow@izbarolnicza.lodz.pl
Zduńska Wola	Zenon Kowalski Krzysztof Nowak	ul. Ceramiczna 10 98-220 Zduńska Wola	510 474 793 bpzdunska.wola@izbarolnicza.lodz.pl
Zgierz	Jerzy Kuzański Adam Michaś	MPGK w Zgierzu ul. Łęczycka 24 95-100 Zgierz	510 474 738 bpzgierz@izbarolnicza.lodz.pl

TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH

T U W

Nazwa Placówki	Adres biura	Telefon
Biuro Regionalne w Łodzi	91-342 Łódź ul. Swojska 4	42/640-68-53, 640-68-54 łodz@tuw.pl
Oddział w Piotrkowie Tryb.	97-300 Piotrków Trybunalski Al. 3 Maja 33	44/649-69-29, 649-69-80 piotrkowtrybunalski@tuw.pl
Oddział w Bełchatowie	97-400 Bełchatów ul. Wojska Polskiego 27 A	44/633-01-03 belchatow@tuw.pl
Oddział w Skierniewicach	96-100 Skierniewice ul. Senatorska 25	46/832-30-00, 832-36-49 skierniewice@tuw.pl
Oddział w Łowiczu	99-400 Łowicz ul. Zduńska 51	46/837-00-79 łowicz@tuw.pl
Oddział w Kutnie	99-300 Kutno ul. Zduńska 9	24/254-17-00 kutno@tuw.pl
Oddział w Sieradzu	98-200 Sieradz, ul. Rynek 19	43/822-33-99 fax: 822-38-68 sieradz@tuw.pl
Oddział w Łęczycy	99-100 Łęczyca, ul. Przedrynek 8	24/721-01-61 leczyca@tuw.pl
Oddział w Radomsku	97-500 Radomsko, ul. Piłsudskiego 4	44/683-51-05, 683-21-27 radomsko@tuw.pl

Miesięcznik Rolniczy

Redakcja: Materiały do gazety

Sylwia Skulimowska – 604 627 197

sylwia.skulimowska@izbarolnicza.lodz.pl

Reklama: Piotr Kociołek – 692 467 000

piotr.kociolek@wp.pl

Zdjęcie na okładce: Arek Dzik

Artykuł tematyczny - Pszczeli świat w mieście str. 12-13

Redakcja i wydawca nie ponoszą odpowiedzialności za treść

tekstów i reklam dostarczonych przez instytucje współpracujące.

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie

prawo ich skracania, redagowania i umieszczania na stronie

www.izbarolnicza.lodz.pl

Nakład: 10 000 egz. ISSN 2300 - 4487

Wydawca: SAM-ROL Sp. z o. o.,
ul. Północna 27/29, 91 – 420 Łódź,
tel. 42 632 70 21

Projekty i druk: www.tagraf.pl

Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej na nowych, korzystnych zasadach

Od 30 września do 29 października br. rolnicy, którzy chcą założyć biznes na wsi, mogą ubiegać się w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa o przyznanie premii na rozpoczęcie działalności pozarolniczej, finansowanej z PROW 2014-2020. Tegoroczny nabór wniosków odbywa się na korzystniejszych niż do tej pory zasadach.

Pierwszą istotną zmianą jest zwiększenie kwoty premii, która dotychczas wynosiła 100 tys. zł, i uzależnienie jej od liczby miejsc pracy, które rolnik planuje stworzyć w swojej firmie. I tak otrzyma ona:

- **150 tys. zł** - jeżeli biznesplan przewiduje utworzenie co najmniej 1 miejsca pracy;
- **200 tys. zł** - jeżeli w biznesplanie zadeklaruje utworzenie co najmniej 2 miejsc pracy;
- **250 tys. zł** - jeżeli zaplanuje w biznesplanie utworzenie co najmniej 3 miejsc pracy.

nek rolnika lub domownik nieprzerwanie co najmniej 12 miesięcy przed złożeniem wniosku o przyznanie pomocy. Premia przeznaczona jest również dla osób, które przez 24 miesiące poprzedzające złożenie wniosku miały zawieszoną pozarolniczą działalność gospodarczą lub zakończyły prowadzenie działalności co najmniej 24 miesiące przed złożeniem wniosku oraz dla tych, którzy swój biznes już prowadzą i chcą go rozszerzyć o nowy rodzaj działalności lub chcą kontynuować określoną kodem PKD działalność po 24 miesięcznej przerwie (wynikającej z wykreślenia tej działalności z CEDIG). Zakres rodzajów działalności gospodarczych, na które można uzyskać premię, jest bardzo szeroki. Obejmuje on kilkaset tzw. kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), pod którymi można będzie zarejestrować i prowadzić firmę. Pieniądze można przeznaczyć m. in. na:

Premia na rozpoczęcie działalności pozarolniczej jest wypłacana w dwóch ratach. Pierwszą (80 proc.) rolnik otrzyma, gdy spełnieni warunki określone w wydanej decyzji o przyznaniu pomocy, a będzie miał na to 9 miesięcy (liczone od dnia doręczenia takiej decyzji). Pozostałe 20 proc. premii wpłynie na jego konto po realizacji biznesplanu. Na złożenie wniosku o wypłatę drugiej raty pomocy przewidziano maksymalnie dwa lata (liczone od dnia wypłaty pierwszej części premii) i nie później niż do dnia 31 sierpnia 2023 r.

Co ważne, 70 proc. kwoty premii musi być wydane na inwestycje w środki trwałe, czyli np. zakup maszyn i urządzeń, środków transportu czy wyposażenia. Pozostałe 30 proc. można przeznaczyć na wydatki bieżące związane z rozpoczęciem działalności.

Nowością w tegorocznym naborze jest także krąg osób, które mogą ubiegać się o wsparcie. Z premii mogą korzystać ci, którzy podlegają ubezpieczeniu w KRUS w pełnym zakresie jako rolnik, małżo-

• sprzedaż detaliczną kwiatów, roślin, nasion, nawozów, żywych zwierząt domowych i karmy dla zwierząt domowych prowadzoną w wyspecjalizowanych sklepach;

- produkcję mebli i wyrobów z drewna;
- turystykę wiejską;
- przetwórstwo i sprzedaż produktów nierolniczych;
- usługi opieki nad dziećmi, osobami starszymi lub niepełnosprawnymi;
- działalność informatyczną, komputerową i elektroniczną;
- sprzedaż internetową;
- działalność architektoniczną i inżynierską, usługi rachunkowości, księgowo, audytorskie, techniczne;
- działalność weterynaryjną.

Kolejna korzystna zmiana dotyczy obowiązku ubezpieczenia w ZUS. Beneficjent po zarejestrowaniu działalności gospodarczej może pozostać w KRUS do dnia złożenia wniosku o wypłatę drugiej raty premii.

Źródło: ARIMR

Szanowni Państwo,

4 września 2019 roku odbyło się pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego VI kadencji, na którym ponownie wybrano mnie na szczytną funkcję Prezesa Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego. Dziękuję za wszystkie oddane na mnie głosy, dziękuję za obdarzenie mnie zaufaniem i powierzenie na kolejne 4 lata spraw związanych z rolnictwem naszego regionu. Mam nadzieję, że swoją pracą i zaangażowaniem dla Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego uda mi się przekonać tych, którzy mieli wątpliwości, a tych, którzy na mnie głosowali utwierdzić w przekonaniu podjęcia słusznej decyzji.

Miło mi również poinformować, że po raz kolejny na funkcję Wiceprezesa IRWł wybrany został Andrzej Komala - Przewodniczący Rady Powiatowej IRWł Powiatu Radomszczańskiego, a Członkiem Zarządu IRWł ponownie została Ewa Bednarek - Przewodnicząca Rady Powiatowej IRWł Powiatu Poddębickiego. Po raz pierwszy Członkami Zarządu IRWł zostali wybrani: Adam Michaś - Delegat Rady Powiatowej IRWł Powiatu Zgierskiego oraz Jacek Ossowicz - Przewodniczący Rady Powiatowej IRWł Powiatu Skierniewickiego. Delegatem do Krajowej Rady Izb Rolniczych został Jerzy Wróbel - Delegat Rady Powiatowej IRWł Powiatu Sieradzkiego. W czasie posiedzenia pierwszego w VI kadencji Walnego Zgromadzenia IRWł zostali również wybrani Członkowie Komisji Rewizyjnej oraz Komisji Budżetowej IRWł. Gratuluję i mam nadzieję na dobre współdziałanie, ponieważ sprawy rolnictwa województwa łódzkiego wymagają od nas wszystkich wspólnej, ciężkiej pracy.

Wszystkiego dobrego!

Dariusz Tomasz Anielski

Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Zgoda na zwiększenie poziomu zaliczek w związku z suszą

rum Unii Europejskiej 28 sierpnia br. Wyплаты będą realizowane od 16 października 2019 r., w ramach limitów

Komisja Europejska 28 sierpnia 2019 r. podjęła decyzję o zwiększeniu poziomu zaliczek w ramach płatności bezpośrednich z 50 % do 70 % oraz w ramach płatności obszarowych PROW tj. „Płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW)”; „Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego”, działania „Rolnictwo ekologiczne” oraz poddziałania „Wsparcie na zalesianie i tworzenie terenów zalesionych, w zakresie premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej” z 75 % do 85 %.

Dokument w tej sprawie został przyjęty na fo-

określonych na ten cel w budżecie unijnym na rok 2020. Nie są to dodatkowe środki z budżetu unijnego. Projekty krajowych aktów prawnych (rozporządzeń), na podstawie których będą stosowane zaliczki na poczet płatności za 2019 r., w najbliższym czasie będą przedmiotem konsultacji publicznych, opiniowania i uzgodnień międzyresortowych.

Równoległe na wniosek polskiego ministra rolnictwa Komisja Europejska przygotowała decyzję umożliwiającą Polsce i niektórym państwom członkowskim skorzystanie z derogacji dotyczącej zazielenienia. Upoważnia ona do zastosowania odstępstw w ramach międzyplonów ozna-

wanych jako obszary proekologiczne EFA. Dokument został przyjęty na forum UE również 28 sierpnia 2019 r.

Decyzja KE wychodzi naprzeciw oczekiwaniom w zakresie zwiększenia możliwości wykorzystania dostępnych gruntów na cele paszowe w związku z suszą, jaka wystąpiła w Polsce w tym roku oraz jej skutkami, z którymi muszą się zmierzyć rolnicy.

W ramach odstępstwa rolnicy będą mieli możliwość wysiania międzyplonu składającego się z pojedynczej uprawy należącej do traw lub innych zielnych roślin pastewnych, zamiast dotychczas obowiązkowej mieszanki składającej się z co najmniej z dwóch gatunków roślin. Ponadto za międzyplony w ramach EFA uznawane będą również uprawy roślin ozimych, uprawiane w plonie głównym z przeznaczeniem na pasze dla zwierząt lub wypasanie.

Dodatkowo zgodnie z decyzją rolnicy, którzy w celu wypełnienia praktyki EFA wysiali międzyplon ścierniskowy, ale ze względu na suszę nie mogli wykonać jego wysiewu w optymalnym agrotechnicznym terminie, będą mogli skrócić okres utrzymywania międzyplonu ścierniskowego do 6 tygodni pod warunkiem, że na gruntach tych będą wysiane rośliny ozime.

Projekt rozporządzenia krajowego, na podstawie którego będzie stosowana derogacja, będzie procedowany w najbliższym czasie.

Źródło: MRiRW

KRUS: świadczenie uzupełniające dla osób niepełnosprawnych

1 października 2019 r. wchodzi w życie ustawa z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Ustawa ta określa warunki nabywania prawa, tryb przyznawania oraz zasady wypłacania świadczenia dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Celem świadczenia uzupełniającego jest dodatkowe wsparcie dochodowe osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji.

Świadczenie uzupełniające będzie przysługiwało w wysokości nie wyższej niż 500 złotych miesięcznie, przy czym łączna kwota tego świadczenia i świadczeń finansowanych ze środków publicznych (o charakterze innym niż jednorazowe) oraz zagranicznych świadczeń emerytalno-rentowych, z uwzględnieniem wyłączeń, o których mowa w ww. ustawie, nie może przekroczyć 1600 zł miesięcznie. Do świadczenia uzupełniającego będą uprawnione osoby mieszkające w Polsce, które ukończyły 18 lat i których niezdolność do samodzielnej egzystencji została stwierdzona określonym w ustawie orzeczeniem, przy spełnieniu pozostałych warunków ustawowych. Fakt posiadania orzeczenia o niepełnosprawności nie daje podstaw do przyznania prawa do świadczenia uzupełniającego.

Świadczenie uzupełniające przyznawane będzie na wniosek osoby uprawnionej. KRUS rozpocznie rozpatrywanie wniosków o to świadczenie od 1 października 2019 r.

Wzór wniosku o świadczenie uzupełniające będzie dostępny na stronie internetowej KRUS oraz w każdej jednostce organizacyjnej KRUS w drugiej połowie września br. Niemniej już obecnie emeryci/renciści, którzy nie mają orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy i niezdolności do samodzielnej egzystencji albo orzeczenia o niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczenia o całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym i niezdolności do samodzielnej egzystencji, albo orzeczenia o całkowitej niezdolności do służby i niezdolności

do samodzielnej egzystencji, mogą występować do KRUS o skierowanie na badanie przez lekarza rzeczoznawcę Kasy/komisję lekarską Kasy. W tym celu należy dostarczyć do KRUS aktualne zaświadczenie o stanie zdrowia (druk KRUS N-14) wydane przez lekarza leczącego.

Bliższe informacje na temat świadczenia uzupełniającego można uzyskać w zakładce świadczenia – świadczenie uzupełniające dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji oraz w każdej jednostce organizacyjnej KRUS.

Źródło: KRUS

Komunikat Głównego Lekarza Weterynarii - w sprawie trwającego sezonu zbierania owoców leśnych

W związku z trwającym sezonem zbierania owoców leśnych oraz rozpoczynającym się okresem intensywnego pozyskiwania grzybów, Główny Lekarz Weterynarii apeluje o zachowanie odpowiednich zasad bezpieczeństwa biologicznego podczas pozyskiwania runa leśnego w obszarach utworzonych w związku z występowaniem afrykańskiego pomoru świń. Dotyczy to obszaru ochronnego (strefa żółta), obszaru objętego ograniczeniami (strefa czerwona) oraz obszaru zagrożenia (strefa niebieska).

Osoby mające jakikolwiek kontakt ze świniami nie powinny uczestniczyć w pozyskiwaniu owo-

ców leśnych i grzybów na terenach ww. obszarów ze względu na możliwość przypadkowego, niezamierzonego przeniesienia wirusa ASF na zwierzęta gospodarskie. W innym przypadku minimalna długość karencji przed kontaktem ze świniami powinna wynosić 72h. Ponadto, należy pamiętać o konieczności całkowitej wymiany odzieży i obuwia przed wykonywaniem czynności związanych z obsługą świń oraz o zastosowaniu środków przeznaczonych do higieny i dezynfekcji.

W przypadku napotkania zwłok padłego dzika, nie należy do nich podchodzić oraz dotykać, jak również zabierać żadnej części tego zwierzęcia z miejsca znalezienia szczątków, a o fakcie znalezienia powiadomić właściwy miejscowo powiatowy inspektorat weterynarii lub lekarza weterynarii, leśniczego, myśliwego, bądź lokalne służby policji albo straży gminnej.

Źródło: www.wetgiw.gov.pl

Perspektywy zrównoważonego rolnictwa w Polsce - analiza społeczno - polityczna

Instytut Spraw Publicznych przygotował publikację poświęconą społecznym, ekonomicznym i środowiskowym uwarunkowaniom rozwoju zrównoważonego rolnictwa w Polsce oraz głównym wyzwaniom związanym z transformacją rolnictwa w tym kierunku. Opracowanie podsumowuje wyniki działań badawczych zaprojektowanych i zrealizowanych przez Instytut Spraw Publicznych wspólnie z Fundacją im. Heinricha Bölla w okresie od listopada 2018 do marca 2019 roku. Ich głównym celem było przede wszystkim zidentyfikowanie perspektyw rozwoju zrównoważonego rolnictwa w Polsce, a w dalszej kolejności zaproponowanie rozwiązań pozwalających na podjęcie działań na rzecz jego upowszechnienia.

Opracowanie składa się z dwóch głównych części.

W pierwszej z nich przybliżony jest przyjęty sposób rozumienia zrównoważonego rolnictwa, by nakreślić ramy prowadzonych w dalszych częściach analiz. Prezentowane są wybrane dane charakteryzujące polskie rolnictwo, w tym mające znaczenie dla jego zrównoważenia. Analizowane są także odnoszące się do rolnictwa i jego wizji dokumenty programowe najważniejszych polskich partii politycznych.

Druga część zawiera omówienie przeprowadzonych badań terenowych, a kolejne jej rozdziały są poświęcone różnym uwarunkowaniom rozwoju zrównoważonego rolnictwa w Polsce. Instytut przygląda się w nich więc aspektom społecznym, zwracając między innymi uwagę na zidentyfikowane w badaniach problemy związane z prowadzeniem produkcji rolnej oraz funkcjonowaniem całego sek-

tora gospodarki rolnej i żywnościowej w Polsce. Opisane w publikacji są ponadto środowiskowe aspekty prowadzenia zrównoważonego rolnictwa, wskazując na to, w jaki sposób kwestie środowiskowe postrzegają i oceniają rolnicy, a także jaka jest ich wiedza i świadomość w odniesieniu do tych kwestii. Opracowanie zawiera również analizę jak badani przez Instytut rozmówcy oceniają wsparcie dostępne w ramach wspólnej polityki rolnej Unii Europejskiej i jaki jest pożądany przez nich kierunek zmian w przyszłej wspólnej polityce rolnej.

Całość publikacji zamykają podsumowanie i rekomendacje, których realizacja może wesprzeć transformację polskiego rolnictwa w kierunku bardziej zrównoważonym.

Publikacja dostępna na stronie: www.isp.org.pl

Zachęcamy do jej ściągnięcia i analizy.

Źródło: Instytut Spraw Publicznych

Nie będzie zmian w programie wapnowania

Odpowiadając na wniosek Zarządu KRIR o wprowadzenie jednolitych dopłat do wapnowania gleb dla wszystkich gospodarstw rolnych Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poinformował, że zróżnicowanie kwoty dofinansowania ze względu na powierzchnię gospodarstwa zawarte w warunkach programu „Ogólnopolski program regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich wapnowanie”, wy-

ka ze zidentyfikowanego zapotrzebowania na większe wsparcie finansowe dla mniejszych gospodarstw rolnych, dla których będzie to realna pomoc w zachowaniu jak najlepszych funkcji środowiskowych gleby poprzez zapobieganie jej zakwaszeniu.

Zgodnie z danymi posiadanymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, średnia wielkość powierzchni gruntów rolnych w gospodarstwie rolnym

w 2018 roku w Polsce wynosiła 10,81 ha. Biorąc zatem pod uwagę wskazane dane, znaczna część gospodarstw rolnych skorzysta z dofinansowania w maksymalnej wysokości, tj. do 300 zł/t czystego składnika odkwaszającego.

Wobec powyższego, na chwilę obecną nie jest przewidywana zmiana ww. programu w zakresie wysokości kwoty dofinansowania.

Kwota dofinansowania wynosi odpowiednio:

- do 300 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz CaO+MgO) dla gospodarstw o powierzchni nie przekraczającej 25 ha użytków rolnych,
- do 200 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz CaO+MgO) dla gospodarstw o powierzchni powyżej 25 ha, ale nie przekraczającej 50 ha użytków rolnych,
- do 100 zł/t czystego składnika odkwaszającego (CaO oraz CaO+MgO) dla gospodarstw o powierzchni powyżej 50 ha, ale nie przekraczającej 75 ha użytków rolnych.

Źródło: KRIR

Pierwsze posiedzenie Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Piotrkowskiego

Część merytoryczna

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem w omawianym okresie były wybory przewodniczących Rad Powiatowych oraz delegatów na Walne Zgromadzenie IRWŁ. Pierwsze posiedzenia w VI kadencji Rad Powiatowych na terenie województwa łódzkiego odbyły się w terminie od 6 do 14 sierpnia 2019r. Natomiast pierwsze posiedzenie w VI kadencji Walnego Zgromadzenia IRWŁ odbędzie się w dniu 4 września 2019r., które dokona wyboru Zarządu IRWŁ, Delegata do KRIR, Komisji Rewizyjnej oraz Komisji ds. Statutu, Regulaminów i Budżetu.

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego wydaje na wniosek gmin opinie w sprawie przekształcenia gruntów leśnych na cele nieleśne i gruntów rolnych na cele nierolnicze.

W dniu 2 sierpnia 2019r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Bronisław Węglewski Prezes IRWŁ wystosował pismo do Jana Krzysztofa Ardanowskiego - Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie nadal pojawiających się głosów niezadowolonych rolników dotyczących raportów IUNG. W gminie Czastary (pow. wierszowski) komisja ds. szacowania szkód suszowych nie uznaje wszystkich plantacji ziemniaków, gdyż ten gatunek nie jest uwzględniony raportami IUNG we wszystkich obrębach a skutki suszy widać „gołym okiem”. W tej gminie uprawy ziemniaków są położone 300 metrów od siebie. W jednym gospodarstwie strata została oszacowana, natomiast w drugim gospodarstwie komisja nie uwzględniła strat w ziemniakach, ponieważ w tym obrębie wg raportu IUNG susza nie wystąpiła. Natomiast komisja uwzględniła straty w zbożach. IRWŁ ponownie wnioskuję, aby raporty IUNG nie były podstawą do uruchomienia procedury związanej z wystąpieniem suszy. Pismo zostało wysłane do wiadomości Wiktora Szmulewicza – Prezesa Krajowej Rady Izby Rolniczych i Zbigniew Rau – Wojewody Łódzkiego.

W dniu 22 sierpnia 2019r. w imieniu Zarządu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego popierając wnioski zgłoszone przez członków Rady Powiatowej IRWŁ w Kutnie w dniu 7.08.2019r., Prezes IRWŁ Bronisław Węglewski wystosowała pismo w tej sprawie do Prezesa Krajowej Rady Izby Rolniczych Wiktora Szmulewicza z prośbą o rozpatrzenie i realizację. Pierwszy wniosek IRWŁ dotyczy szacowania strat spowodowanych działaniem niekorzystnych zjawisk atmosferycznych. Delegaci ponownie wnioskują, aby raporty IUNG nie były podstawą do uruchomienia procedury szacowania szkód, ponieważ nie odzwierciedlają stanu faktycznego na polu. Powołana komisja powinna podejmować decyzję o wystąpieniu suszy. Kolejny wniosek dotyczy podjęcia działań mających na celu rozwój małej retencji, co pozwoli na złagodzenie skutków suszy, poprzez wzmocnienie i dofinansowanie Spółek Wodnych w gminach. Trzeci wniosek dotyczy zwiększenia środków pomocowych na rozwój działalności pozarolniczej, szczególnie dla rolników rezygnujących z produkcji trzody chlewnej. Czwarty wniosek dotyczy pod-

jęcia działań mających na celu rozwój lokalnych targowisk, jako szansy dla producentów rolnych. IRWŁ proponuje także zwiększenia kontroli służb państwowych w zakresie importu produktów rolnych

i żywnościowych na granicy z Ukrainą, a także podjęcie inicjatywy ustawowej, by rozwiązać problem zbierania odpadów z folii po kiszczkach, sznurków od pras, workach po nawozach. Kto miałby to robić i na czyj koszt? Siódmy wniosek dotyczy podjęcia działań, aby rolnicy, którzy w celu wypełnienia praktyki EFA wysiali międzyplon ścierniskowy, ale ze względu na suszę nie mogli wykonać jego wysiewu w optymalnym agrotechnicznym terminie mogli skrócić okres utrzymywania międzyplonu ścierniskowego. Ósmy wniosek dotyczy uznania międzyplonów w ramach EFA upraw roślin ozimych uprawianych w plonie głównym z przeznaczeniem na pasze dla zwierząt lub wypasanie.

W dniu 26 sierpnia 2019r. Bronisław Węglewski, Prezes Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, w imieniu Zarządu IRWŁ skierował pismo do Jana Krzysztofa Ardanowskiego Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie decyzji Komisji Europejskiej z dnia 6 sierpnia 2019r. o wyznaczeniu na terenie województwa łódzkiego w powiecie łowickim żółtej strefy ASF, która objęła obszar gmin: Chańsko, Kocierzew Południowy, Kiernozia oraz część gminy Łowicz tj. Świeryż Pierwszy, Świeryż Drugi, Niedzwiedza, Klewków, Małszyce, Popów, Strzelcew.

Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, apeluje do Ministra Rolnictwa o jak najszybsze działania zmierzające do zwalczania ASF i zniesienia żółtej strefy z ww. terenów.

Rezerwuarem afrykańskiego pomoru świń są dziki, dlatego IRWŁ prosi o zobligowanie myśliwych z kół łowieckich z obszarów zagrożonych ASF do odstrzelenia całej populacji dzików z tego terenu. Obszary w powiecie łowickim objęte żółtą strefą to zagłębienie producentów trzody chlewnej. Na tym terenie ponad 80 producentów (każdy z nich mający co najmniej 500 sztuk zwierząt) hoduje ok. 115 tys. sztuk świń. Hodowcy obawiają się pogorszenia opłacalności produkcji wieprzowiny i tego, że ubojnie i zakłady mięsne wykorzystają sytuację, aby wymusić na hodowcach zmniejszenie cen za dostarczoną wieprzowinę. Rolnicy skarżą się również, że myśliwi odmawiają odstrzelać zgłoszonych im dzików, ponieważ te znajdują się poza rewirem ich koła łowieckiego.

Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego zaznacza, że brak podjęcia radykalnych działań dotyczących zwalczania ASF na tym terenie, może przyczynić się do tego, że żółta strefa stanie się czerwoną, czyli obszarem objętym ograniczeniami związanymi z produkcją i handlem wieprzowiny.

Na wniosek gmin delegaci uczestniczą w pracach komisji ds. szacowania szkód w gospodarstwach rolnych i działach specjalnych produkcji rolnej spowodowanych niekorzystnymi zjawiskami atmosferycznymi.

Konferencje, Targi, Dożynki

W dniach 23-25 sierpnia 2019r. w Siemiątkach k. Nidzicy odbyły się XXVI Krajowe Dni Ziemniaka. Rolnicy z powiatu sieradzkiego mieli okazję uczestniczyć w tym wydarzeniu. Zwiedzili m.in. poletek demonstracyjne z nawożeniem i ochroną roślin, pola pokazowe dla hodowli ziemniaka ze 120 odmianami, pola demonstracyjne do pokazów maszyn

Działania izby rolniczej - sierpień 2019

oraz uczestniczyli w konferencjach i szkoleniach.

W dniu 24 sierpnia 2019r. delegat na Walne Zgromadzenie IRWŁ powiatu piotrkowskiego- Szymon Bogusławski wręczył puchary Prezesa IRWŁ – Bronisława Węglewskiego dla laureatów konkursu AGROLIGA 2019 podczas XXVIII wystawy Rol-Szansa, która odbyła się na terenie ŁODR -oddział w Piotrkowie Trybunalskim.

W dniu 25 sierpnia 2019r. w Walewicach w imieniu Zarządu IRWŁ – Dyrektor Biura IRWŁ – Jerzy Kuzański uczestniczył w Dożynkach Wojewódzkich. W uroczystościach uczestniczył również poczet sztandarowy Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego.

W dniu 25 sierpnia 2019r. w Piotrkowie Trybunalskim Prezes IRW- Bronisław Węglewski uczestniczył w obchodach jubileuszu 25-lecia Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz w konferencji nt. „Unowocześniamy Rolnictwo i Obszary Wiejskie”.

W dniu 31 sierpnia 2019r. przed rozpoczęciem „Łódzkiego Święta Owoców i Warzyw” sfinansowanego z Funduszu Owoców i Warzyw, delegaci mieli okazję obejrzeć nową siedzibę Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego na ulicy Beskidzkiej 124.

W dniu 31 sierpnia 2019r. podczas Festynu Dożynkowego Rady Osiedla „Dolina Łódki” w Łodzi ul. Beskidzka 172 odbyło się Łódzkie Święto Owoców i Warzyw” sfinansowane ze środków finansowych Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. Uczestnicy imprezy mogli zaopatrzyć się na stoisku informacyjnym IRWŁ w broszury zachęcające do spożywania owoców i warzyw, które sfinansowane zostały ze środków Funduszu Promocji Owoców i Warzyw. Tablica na temat wartości odżywczej owoców i warzyw oraz konkursy wiedzy dla dorosłych, konkursy w postaci zagadek, quizów, dla dzieci oraz prezentacja nt. „Owoce i warzywa na naszym talerzu” doskonale wpisały się w cel imprezy, którym było promowanie wśród konsumentów zwiększenie udziału spożycia owoców i warzyw w codziennej diecie do co najmniej 3 porcji warzyw plus 2 porcji owoców dziennie. Uczestnicy imprezy mieli okazję degustować wyśmienite potrawy z owoców i warzyw sfinansowane ze środków finansowych Funduszu Promocji Owoców i Warzyw takie jak: zupę grochową, bigos, szaszłyki z papryką, pieczarką i cebulką, pierogi z owocami, sałatki i surówki warzywne, jabłecznik, placek kruchy z owocami, owoce sezonowe, soki tłoczone sfinansowane. Część artystyczną uświetnił zespół Amol Band, grający covery światowych przebojów.

Inne

- Bezpłatna publikacja Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego miesięcznik „W NOWEJ ROLI” trafia do rolników, mieszkańców wsi województwa łódzkiego.

- Prawnik Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego **udziela bezpłatnie** porad prawnych dla rolników. W omawianym okresie zostało udzielonych 30 porad.

- Wzorem lat ubiegłych również w tym roku delegaci uczestniczą na bieżąco w dożynkach gminnych, powiatowych, wojewódzkich na terenie województwa łódzkiego.

Wszystkie działania, interwencje podejmowane przez Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego oraz informacje na temat sytuacji w rolnictwie są dostępne na stronie internetowej IRWŁ www.izbarolnicza.lodz.pl

Beata Rzewuska

Specjalista ds. organizacji rynków rolnych i szkoleń

Doradca rolno-środowiskowy

Immisje sąsiedzkie

Immisje to działania właściciela na swoim gruncie, które zakłócają korzystanie z gruntów sąsiednich. Artykuł 144 k.c. mówi, iż właściciel nieruchomości powinien „powstrzymać się od działań, które by zakłócały korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych”. Pojęciem nieruchomości sąsiedniej najczęściej określa się nieruchomość, która bezpośrednio graniczy z inną, ale także nieruchomość, która znajduje się w obrębie szkodliwego wpływu.

Immisje są dzielone na bezpośrednie i pośrednie. Te pierwsze dotyczą sytuacji, w których dochodzi do bezpośredniego i zamierzonego naruszenia cudzej własności (na przykład gdy sąsiad odprowadza wodę deszczową na teren, który przylega do jego działki). Immisje bezpośrednie są zawsze zakazane. Stosuje się wobec nich roszczenie negatoryjne, o którym mowa poniżej, bez jakichkolwiek ograniczeń.

Natomiast immisje pośrednie z reguły nie są celowe. Zakłócający zazwyczaj nie ma świadomości, że jego zachowanie jest nadmierne i w związku z tym niezgodne z prawem.

Immisje pośrednie i bezpośrednie dzielą się na materialne i niematerialne. **Materialne** mają bardziej **fizyczny** i mierzalny charakter; dotyczą działań, w wyniku których powstają uciążliwe hałasy czy zapachy. Immisje **niematerialne** obejmują działania, które nie mają fizycznego i trwałego charakteru, mają natomiast **negatywny wpływ na psychikę**. Najprostszym sposobem rozwiania immisji jest zawarcie porozumienia i wypracowanie warunków współżycia, które satysfakcjonowałyby obydwie strony. Gdy staje się to niemożliwe należy wezwać sąsiada do zaniechania naruszeń i naprawienia szkód pod rygorem skierowania sprawy na drogę sądową. W przypadku sytuacji, które są objęte sankcjami karnymi, można na miejsce wezwać policję. Ostatnim instrumentem jest wystąpienie do sądu z roszczeniem negatoryjnym o zaniechanie naruszeń i przywrócenie stanu zgodnego z prawem. Tego rodzaju spory z reguły nie są łatwe do rozstrzygnięcia i trwają wiele lat. Po stronie poszkodowanego spoczywa bowiem konieczność udowodnienia, że działania podejmowane przez sąsiada rzeczywiście wykraczają ponad przeciętną miarę. Że w ich wyniku nie może w sposób niezakłócony korzystać z własnej nieruchomości. Sposoby na dostarczenie dowodów są różne; dokonanie pomiarów, powołanie biegłego, powołanie świadków, żądanie wizji lokalnej z udziałem sądu.

Należy zauważyć, że prawo nie zabrania każde-

go działania, które powoduje zakłócenia w korzystaniu z sąsiedniej nieruchomości, a jedynie takie, które wykracza ponad przeciętną miarę – i to zarówno odnośnie społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości, jak i stosunków miejscowych. To pierwsze kryterium dotyczy zapisów zawartych w planie miejscowym, decyzji o warunkach zabudowy lub w innych decyzjach administracyjnych. Natomiast stosunki miejscowe odnoszą się do konkretnego miejsca i czasu, a zatem inne dotyczą np. obszarów wiejskich, a inne miejskich. W związku z tym dane działanie na jednym terenie może zostać uznane za normalne, a na innym przekroczyć przeciętną miarę. Sprawa staje się łatwiejsza do rozstrzygnięcia, gdy wynika z wykorzystywania nieruchomości niezgodnie z jej przeznaczeniem (np., gdy na działce przeznaczonej pod zabudowę jednorodziną powstaje zakład produkcyjny). Gdy ustalimy społeczno-gospodarcze przeznaczenie nieruchomości, powinniśmy brać pod uwagę obydwie nieruchomości, czyli tę, która jest dotknięta immisjami, jak i tę, która zakłócenia emituje. Dozwolone, więc będą takie zakłócenia, które wynikają z normalnej eksploatacji nieruchomości, która je emituje, i nie zakłócają normalnej eksploatacji nieruchomości, która ich doznaje.

Rozstrzygane w oparciu o przepisy dotyczące immisji są także kwestie, co do sposobu urządzenia i korzystania z granicy i znajdujących się na niej rzeczy.

Generalna zasada jest taka, iż właściciele nieruchomości sąsiadujących ze sobą obowiązani są do współdziałania w ustaleniu granicy i utrzymywaniu znaków granicznych. Powinni również wspólnie ponosić koszty rozgraniczenia i utrzymywania znaków granicznych. Powinni się również dzielić na przykład owocami, które rodzi drzewo znajdujące się w granicy. Jest to jedynie domniemanie, a więc jeżeli któryś z sąsiadów twierdzi odmiennie, może wnosić o odmiennie uregulowanie zasad korzystania z granicznych urządzeń. Współwłaściciele mogą się również

umówić, co do sposobu ich utrzymywania, że każdy z nich samodzielnie korzysta z połowy ogrodzenia i na własny koszt połowę ogrodzenia utrzymuje. Jeżeli w granicy znajduje się mur, płot, miedza, rów lub nawet drzewa lub krzewy, to uważa się, iż ewentualne koszty ich utrzymania powinni ponosić wspólnie i w częściach równych właściciele nieruchomości, w których granicy znajdują się te przedmioty

Oprócz problemów związanych z granicą, pojawiają się dosyć często problemy związane z krzewami lub drzewami, które przerastają granicę nieruchomości.

Ogólną zasadą prawa cywilnego jest, iż właściciel gruntu jest również właścicielem znajdujących się na gruncie rzeczy trwale z nim związanych, a więc przykładowo domu, budynków gospodarczych, garażu murowanego (ale nie blaszanego lub kiosku), roślin, krzewów i drzew. Wyjątki szczegółowo określa ustawa. Własność gruntu rozciąga się także na przestrzeń powietrzną znajdującą się nad granicami działki i tę kwestię także reguluje prawo. Może bowiem obciąć i zachować dla siebie korzenie przechodzące z sąsiedniego gruntu. Może podobnie obciąć i zachować dla siebie gałęzie i owoce zwieszające się z sąsiedniego gruntu, jednakże w tym wypadku ma obowiązek wyznaczyć sąsiadowi odpowiedni termin do ich samodzielnego usunięcia. W tym celu sąsiad może wejść na nieruchomość „naruszoną”. Jeżeli drzewa lub inne rośliny przerastają na grunt sąsiedni, ich właściciel sam powinien poprosić o umożliwienie wejścia na sąsiedni grunt, aby je przyciąć lub zebrać owoce. Nie można odmówić właścicielowi tego prawa. Jeżeli spowoduje przez to szkody w nieruchomości sąsiedniej, przykładowo zniszczy trawnik, rabatki, powinien te szkody naprawić na własny koszt. Owoce, które wiszą na drzewie są własnością właściciela drzewa, ale te, które spadły z krzewu lub drzewa stają się własnością właściciela gruntu, na które spadły. Jeżeli spadły na sąsiedni grunt przestają być własnością właściciela gruntu.

Iwona Ratajczyk

Bronisław Węglewski ponownie Prezesem Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

Na podstawie art. 33 ustawy z dnia 14.12.1995 r. o izbach rolniczych (tj. Dz.U.2018 poz. 1027) oraz § 18 pkt.3 Statutu Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego, Zarząd Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego 4 września 2019 r. zwołał pierwsze Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego VI kadencji, którego obrady poprowadził Eugeniusz Supera - Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ w powiecie brzezińskim.

W czasie posiedzenia, które odbyło się w sali konferencyjnej Łódzkiego Rynku Hurtowego „Zjazdowa” S.A., 42 Delegatów z całego województwa łódzkiego, w drodze tajnego głosowania, dokonało wyboru Zarządu IRWŁ VI kadencji, Delegata IRWŁ do Krajowej Rady Izb Rolniczych, a także Członków Komisji Rewizyjnej i Komisji ds. Statutu, Regulaminów i Budżetu.

Na drugą już kadencję Prezesem Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego został wybrany Bronisław Węglewski (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Łaskiego), a funkcję wiceprezesem IRWŁ kolejny raz objął Andrzej Komala (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Radomszczańskiego). Członkowie Walnego Zgromadzenia IRWŁ wybrali także Członków Zarządu IRWŁ: kolejny raz Ewę Bednarek (Przewodniczącą Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Poddębickiego), Adama Michasia (Delegata Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Zgierskiego) i Jacka Ossowicza (Przewodniczącą Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Skierniewickiego). Delegatem Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego do Krajowej Rady Izb Rolniczych został wybrany Jerzy Wróbel (Delegat Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Sieradzkiego). W czasie Walnego Zgromadzenia IRWŁ wybrano Członków Komisji Rewizyjnej: Grzegorz Antoniewski (Przewodniczący Rady

Od lewej: Andrzej Komala, Jacek Ossowicz, Bronisław Węglewski, Ewa Bednarek, Jerzy Wróbel, Adam Michas

Powiatowej IRWŁ Powiatu Pabianickiego), Adam Ciećka (Delegat Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Wieruszowskiego), Krzysztof Juszyński (Delegat Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Opoczyńskiego), Jerzy Karsznia (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Wieruszowskiego), Eugeniusz Supera

(Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Brzezińskiego), oraz Komisji Budżetowej: Leszek Chmielecki (Delegat Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Poddębickiego), Marian Kacprzak (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Opoczyńskiego), Jan Kołodziejczyk (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Sieradzkiego), Zenon Kowalski (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Zduńskowolskiego), Krzysztof Wróbel (Przewodniczący Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Wieluńskiego).

W XVI Walnym Zgromadzeniu IRWŁ jako obserwatorzy uczestniczyli przedstawiciele Wojewody Łódzkiego: Bogumiła Kapusta – Dyrektor Wydziału Rolnictwa i Transportu, Piotr Chabior – Kierownik oddziału rolnictwa i środowiska, Wydział Rolnictwa i Transportu, przedstawiciel Zarządu Województwa Łódzkiego – Mateusz Izbicki oraz Janusz Ciesielski – Dyrektor KOWR OR w Łodzi.

*Jerzy Kuzarński
Dyrektor Biura IRWŁ*

Członkowie Walnego Zgromadzenia IRWŁ - VI kadencja

Bronisław Węglewski
Prezes
powiat łaski

Andrzej Komala
Wiceprezes
powiat radomszczański

Ewa Bednarek
Członek Zarządu
powiat poddębicki

Adam Michaś
Członek Zarządu
powiat zgierski

Jacek Ossowicz
Członek Zarządu
powiat skierniewicki

Jerzy Wróbel
Delegat do KRIR
powiat sieradzki

Jerzy Kuzański
Dyrektor Biura
powiat zgierski

Piotr Kociotek
powiat bełchatowski

Janusz Frydrychowski
powiat bełchatowski

Eugeniusz Supera
powiat brzeziński

Dorota Kołodziejczyk
powiat brzeziński

Włodzimierz Jaworski
powiat kutnowski

Andrzej Górczyński
powiat kutnowski

Iwona Mamzer
powiat łaski

Zbigniew Marczak
powiat łęczycki

Krzysztof Ogórek
powiat łęczycki

Roman Wodzyński
powiat łowicki

Waldemar Wojciechowski
powiat łowicki

Michał Owczarek
powiat łódzki - wschodni

Marcin Derach
powiat łódzki - wschodni

Marian Kaęprzak
powiat opoczyński

Krzysztof Juszyński
powiat opoczyński

Grzegorz Antoniewski
powiat pabianicki

Jan Chojecki
powiat pabianicki

Paweł Sikora
powiat pajęczański

Jarosław Gąsiecki
powiat pajęczański

Janusz Terka
powiat piotrkowski

Szymon Bogusławski
powiat piotrkowski

Leszek Chmielecki
powiat poddębicki

Andrzej Gruszczyński
powiat radomszczański

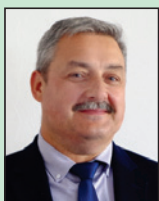
Sylwester Libera
powiat rawski

Małgorzata Rosa
powiat rawski

Jan Kołodziejczyk
powiat sieradzki

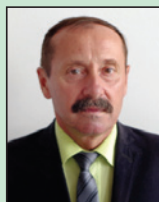
Roman Rosiński
powiat skierniewicki

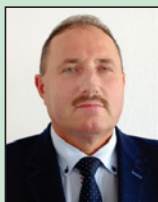
Dariusz Kowalczyk
powiat tomaszowski

Paweł Rochala
powiat tomaszowski

Krzysztof Wróbel
powiat wieluński

Zbigniew Szkudlarek
powiat wieluński

Jerzy Karsznia
powiat wieruszowski

Adam Ciećka
powiat wieruszowski

Zenon Kowalski
powiat zduńskowski

Krzysztof Nowak
powiat zduńskowski

Pierwsze w VI kadencji Walne Zgromadzenie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego podjęło następujące wnioski:

1. Podjąć działania, aby rolnicy gospodarujący na terenach lejów depresyjnych (związanych z odkrywkami węgla brunatnego) otrzymywali stałe rekompensaty wpisane do ustawy za prowadzenie gospodarstw w trudnych warunkach.
2. Podjąć działania mające na celu zmianę ustawy o izbach rolniczych, aby rady powiatowe miały szersze kompetencje i mogły bezpośrednio pozyskiwać środki na własną działalność.
3. Podjąć działania mające na celu likwidację populacji dzików w Polsce ze względu na rozprzestrzenienie się wirusa choroby ASF.
4. Podjąć działania mające na celu przyznanie pomocy suszowej dla gospodarstw rybackich tak jak to miało miejsce w poprzednim roku. W tym roku susza również dotknęła gospodarstwa rybackie. Znaczne obniżenie poziomu wody w stawach hodowlanych i wysokie temperatury spowodowały olbrzymie straty w obsadach ryb. W tym roku te gospodarstwa nie objęto pomocą suszową.
5. Podjąć działania mające na celu przyznanie rekompensaty finansowej dla delegatów biorących udział w komisjach szacujących straty w gospodarstwach rolnych, spowodowane niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi.
6. Podjąć działania mające na celu objęcie pomocą suszową wszystkich rolników również tych którzy posiadają w swoim areale większość łąk, a nie posiadają zwierząt.

Plonowanie jęczmienia ozimego

w sezonie 2018/2019 w doświadczeniach PDO w województwie łódzkim

Jęczmień ozimy jest gatunkiem o dużym potencjale plonowania, lecz cechuje się wyraźnie gorszą niż u innych zbóż ozimych zimotrwałością. Wysiewany jest głównie w rejonach zachodniej i południowej Polski, w których zimy mają łagodniejszy przebieg. Pomimo, że zimowe warunki termiczne w ostatnich dwóch latach sprzyjały uprawie, a różnice odmianowe w zakresie zimotrwałości zwiększyły się, udział tej formy jęczmienia w strukturze zasiewów jest nadal niski. Ze względu na wyraźnie słabszą zimotrwałość uprawa tego gatunku obciążona jest dość dużym ryzykiem. Aby zminimalizować to ryzyko rolnikowi potrzebna jest informacja na temat zimotrwałości poszczególnych odmian, zarówno tych wpisanych do Krajowego Rejestru, jak i tych z CCA. Ocenę zimotrwałości wykonuje się poprzez oszacowanie procentu martwych roślin w doświadczeniach polowych, badaniu zimotrwałości w komorach niskich temperatur oraz obserwacji odmian w warunkach prowokacyjnych.

Tabela 1 przedstawia zimotrwałość badanych odmian.

Obecnie poważny problem w jęczmieniu ozimym stanowi żółta karłowatość jęczmienia (DYDV). Chorobę wywołuje kilka gatunków wirusów przenoszonych

przez mszyce zbożowe w sposób trwały. Do zakażenia dochodzi bardzo łatwo, ponieważ termin nalotu tego gatunku szkodnika pokrywa się ze wschodami jęczmienia. Skutecznym sposobem ograniczenia porażenia jest stosowanie chemicznych zabiegów zwalczania mszyc jesienią, około 4-5 tygodni po wschodach. Przyczyny wzrostu porażenia DYDV to: intensyfikacja produkcji zbóż, wzrost arealu upraw form ozimych oraz wydłużenie okresu podwyższonych temperatur w okresie jesiennym. Dobór do uprawy odmian odpornych i tolerancyjnych jest istotnym czynnikiem ograniczającym straty. Źródłem informacji o odmianach są wyniki Porejestranych Doświadczeń Odmianowych realizowanych przez COBORU w poszczególnych województwach w kraju. W doświadczeniach PDO w województwie łódzkim w sezonie 2018-2019 badano 12 odmian jęczmienia ozimego. Doświadczenia zlokalizowano w SDOO w Sulejowie, w ZDOO w Łuźmierzu i w ZDOO w Masłowicach.

Badania prowadzono na dwóch poziomach agrotechnicznych – podstawowym (A₁) i intensywnym (A₂). Agrotechnika na poziomie (A₂) różniła się od agrotechniki na poziomie (A₁) zwiększonym nawożeniem azotowym o 40 kg/ha, ochroną przed chorobami, stosowaniem dolistnych preparatów wieloskładni-

kowych oraz zapobieganiem wyleganiu z użyciem regulatora wzrostu.

Przebieg warunków pogodowych w sezonie wegetacyjnym wpłynął niekorzystnie na plonowanie odmian jęczmienia ozimego. Wysokie temperatury powietrza przekraczające 30°C i dotkliwa susza skutkowały redukcją źdźbeł kłosońnych, słabym nalewaniem się ziarna i obniżeniem MTZ. Poszczególne fazy rozwojowe występowały ze znacznym przyspieszeniem, a dojrzałość pełną niektóre odmiany uzyskały już pod koniec czerwca. Rdza jęczmienia i plamistość siatkowa to główne choroby, które porażały jęczmień w bieżącym roku. Najwyższe średnie plonowanie odmian odnotowano w Sulejowie (A₁-86,2 dt/ha, A₂-97,9 dt/ha), znacznie niższe w Masłowicach (A₁-66,3 dt/ha, A₂-76,5 dt/ha) i Łuźmierzu (A₁-62,8 dt/ha, A₂-68,3 dt/ha).

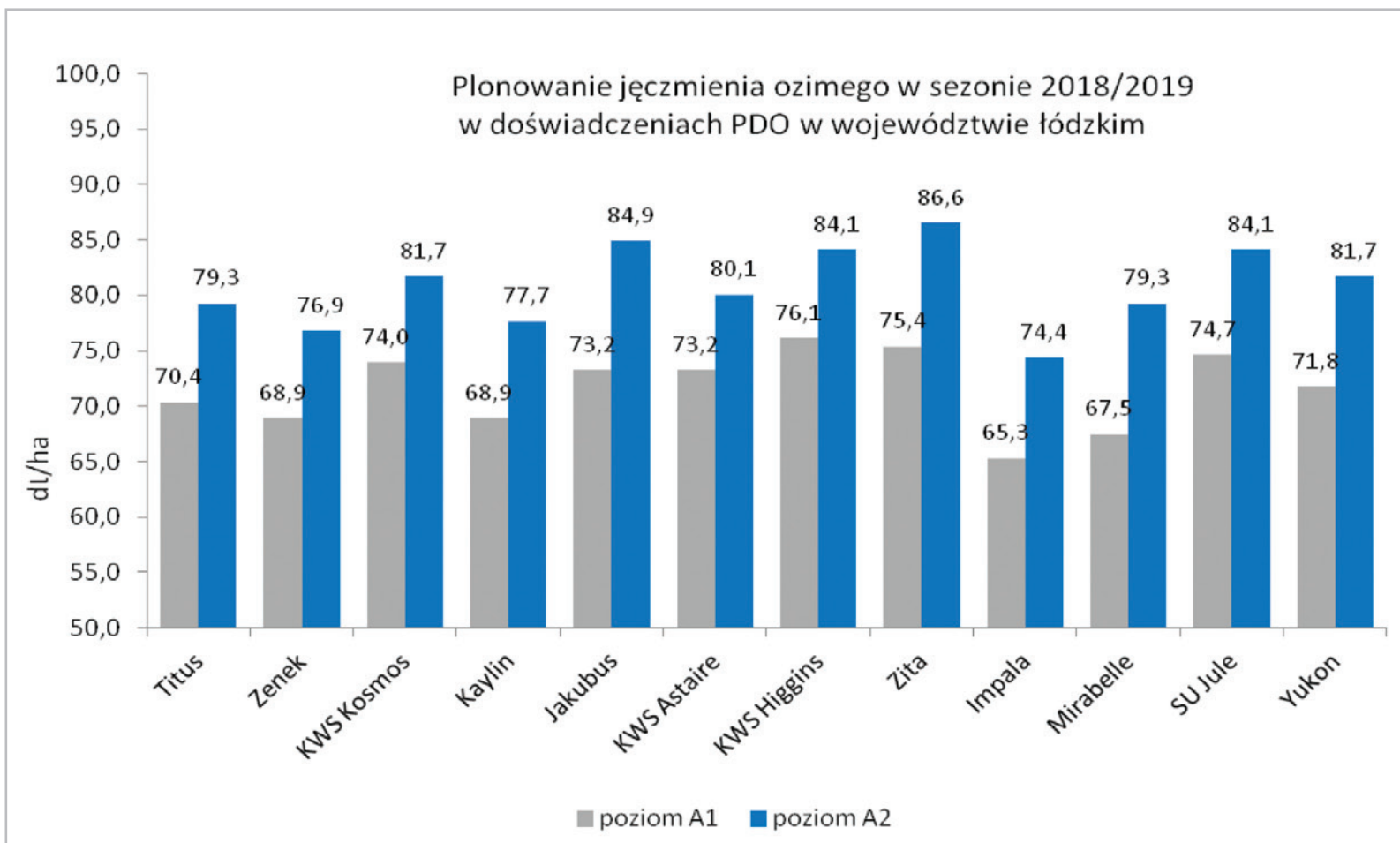
Poniższy wykres przedstawia wyniki plonowania odmian jęczmienia ozimego w doświadczeniach PDO w województwie łódzkim, na bazie którego Zespół PDO w 2020 roku zdecydował o utworzeniu dla jęczmienia ozimego Listy Odmian Zalecanych do uprawy na terenie województwa (LOZ). W bieżącym roku na Liście Odmian Zalecanych do uprawy w województwie łódzkim znajdują się trzy odmiany: **Jakubus, KWS Astaire, KWS Kosmos**.

Tabela 1.

Lp.	Odmiana	Zimotrwałość
		(skala 9°)
1	Titus	5,0
2	Zenek	5,5
3	KWS Kosmos	5,0
4	Kaylin	5,0
5	Jakubus	5,0
6	KWS Astaire	4,5
7	KWS Higgins	4,5
8	Zita	5,0
9	Impala	5,5
10	Mirabelle	5,0
11	SU Jule	5,0
12	Yukon	5,5

Krajowy Rejestr Odmian liczy obecnie 35 odmian jęczmienia ozimego. W 2019 roku zarejestrowano 4 nowe odmiany: **Monopoli, Melia, KWS Flemming, SU Lautine**.

Poniżej krótka charakterystyka nowo zarejestrowanych odmian.

Monopoli - odmiana wielorzędowa, typu browarnego o średniej wartości browarnej. Plenność na poziomie najlepszych odmian dwurzędowych pastewnych. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na plamistość siatkową, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na rdzę jęczmienia – dość mała, na mączniaka prawdziwego mała do bardzo małej. Rośliny średniej wysokości, o dość małej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren i wyrównanie ziarna – średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym dość mała, zawartość białka w ziarnie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Melia - odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki powyżej przeciętnej. Zimotrwałość na tle gatunku dość duża (5,5°). Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia, na plamistość siatkową – dość mała. Rośliny wysokie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania dość wczesny. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym oraz zawartość białka w ziarnie dość dobre. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

KWS Flemming - odmiana wielorzędowa, typu pastewnego. Plenność dobra do bardzo dobrej. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę jęczmienia – dość duża, na plamistość

siatkową, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny średniej wysokości, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość mała, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym oraz zawartość białka w ziarnie dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

SU Lautine - odmiana dwurzędowa, typu pastewnego. Plenność dość dobra. Przyrost plonu przy uprawie na wysokim poziomie agrotechniki przeciętny. Zimotrwałość na tle gatunku średnia (5°). Odporność na mączniaka prawdziwego - dość duża,

na plamistość siatkową, rdzę jęczmienia, rynchosporiozę i ciemnobrunatną plamistość – średnia. Rośliny dość niskie, o przeciętnej odporności na wyleganie. Termin kłoszenia i dojrzewania średni. Masa 1000 ziaren dość duża, wyrównanie ziarna średnie, gęstość ziarna w stanie zsypanym duża, zawartość białka w ziarnie średnie. Tolerancja na zakwaszenie gleby przeciętna.

Ilona Śpiewak
COBORU Stacja Doświadczalna
Oceny Odmian w Sulejowie
www.sulejow.coboru.pl

REKLAMA

CZĘŚCI DO CIĄGNIKÓW I MASZYN ROLNICZYCH

OLEJE I SMARY
ZOOTECHNIKA
ART. OGRODNICZE
OPONY

"ASPOL"

95-200 Pabianice, Świątki 61, www.aspol.agro.pl
tel. kom. 600 29 39 62, 600 99 03 89

TU KUPISZ
ORYGINALNE CZĘŚCI **URSUS**

Podmiot odpowiedzialny: WARYNEKI

Pszczeli świat w mieście

Andrzej Kołuda i Piotr Kociołek przy miejskiej pasiece na dachu Sukcesji

Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej zawiązała grupa inicjatywna dziewięciu osób, pasjonatów pszczelarstwa i pszczół. Celem naszej organizacji jest propagowanie wiedzy o pszczołach i ich wpływie na środowisko. Chcemy pomagać stawiać pierwsze kroki nowym pszczelarzom, a także wspierać wszystkich tych, którzy chcą zakładać pasieki.

Naszym obecnym obszarem działania jest miasto Łódź i okolica, ale jesteśmy również zainteresowani współpracą ze wszystkimi organizacjami krajowymi oraz międzynarodowymi. I właśnie efekty tej współpracy widać w Sukcesji, ponieważ w kwietniu w kooperacji z Centrum Handlowo-Rozrywkowym Sukcesja utworzyliśmy pasiekę znajdującą się 20 metrów nad ziemią. Położenie uli na dachu Sukcesji nie utrudnia życia pszczołom, a wręcz przeciwnie, miasto im służy, chociażby z uwagi na różnorodność roślinności oraz brak pestycydów, które stanowią dla pszczół ogromne zagrożenie. Pszczoły mają efektywny dla pszczelarza zasięg lotu do 2 km, ale oblatują okręg

o promieniu 5 km, zapylając na tym terenie wszystkie kwitnące rośliny. I pewnie dlatego rodziny pszczoły dobrze zaaklimatyzowały się w tym miejscu, zwłaszcza że w pobliżu jest pełno miododajnych roślin, a w ich zasięgu znajdują się łódzkie parki: „Na Zdrowiu”, „Park im. księcia Józefa Poniatowskiego” czy lipy na ulicy Lipowej. Okazuje się, że nasze pszczoły dolatują aż za ulicę Kilińskiego. Wbrew pozorom właśnie z pasiek miejskich powstaje bardzo smaczny, zdrowy i wolny od zanieczyszczeń miód. Pszczoły zbierając nektar, w trakcie przerabiania go na miód, odfiltrowują z niego wszelkie zanieczyszczenia, a nawet metale ciężkie.

Pierwsze miodobranie z pasieki na „Sukcesji” odbyło się we wtorek 9 lipca, kiedy to pszczelarze Andrzej Kołuda i Piotr Kociołek wyjęli z jednego z uli ramki z miodem i odwirowali je w miodarce. Po kilkunastu minutach miód był gotowy do spożycia. Co ciekawe, przy sprzyjającej pogodzie i obfitym nektarowaniu roślin, skrzydłaci mieszkańcy uli w Sukcesji mogą wytworzyć nawet do 150 kg miodu rocznie.

Ale to niejedyna korzyść z uli na Sukcesji. W pasiece na dachu, Stowarzyszenie planuje organizować warsztaty edukacyjne dla uczniów łódzkich szkół, które przybliżą i pozwolą zrozumieć dzieciom pszczeli świat. Już teraz zapraszamy wszystkich zainteresowanych.

Dlaczego miejskie pasieki zyskują coraz bardziej na popularności? Odpowiedź na to pytanie jest prosta. Na obszarach wiejskich znajdują się duże areły tych samych roślin. A monotonna dieta nie służy pszczołom. Przeciwnie nam też nie służyłoby jedzenie samej szynki. Kolejnym niebezpieczeństwem jest to, że pola opryskiwane są pestycydami i insektycydami, a pszczoły są bardzo wrażliwe na te związki. W mieście nie ma takiego niebezpieczeństwa, stąd zapewne coraz większa popularność uli w mieście.

W działania propagujące tworzenie miejskich pasiek zaangażowała się również Izba Rolnicza Województwa Łódzkiego. 31 sierpnia 2019 roku pszczelarze Piotr Kociołek, który jest jednocześnie Przewodniczącym Rady Powiatowej IRWŁ Powiatu Bełchatowskiego i Andrzej Kołuda ustawili na terenie przy nowej siedzibie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego przy ulicy Beskidzkiej 124 w Łodzi nową pasiekę składającą się na razie z trzech uli. Nowe lokatorki po otwarciu wylotków kolorowych uli ochoczo wzięły się do pracy i zbierają jed-

Ule przy siedzibie Izby Rolniczej Województwa Łódzkiego

ne z ostatnich w tym sezonie pożytków. Okolice jest dla nich atrakcyjna, ponieważ w pobliżu na dużych powierzchniach bardzo intensywnie kwitnie nawłóć. Jest to już druga utworzona przez nasze Stowarzyszenie miejska pasieka. Poprzez takie działania, chcemy pokazać, że pszczoła w środku miasta jest pożyteczna i nie przeszkadza, dlatego planujemy utworzenie większej ilości takich właśnie miejskich pasiek.

W ostatnich latach liczba pszczół drastycznie się zmniejsza. Dlatego konieczne jest dbanie o rozwój pasiek. Pszczoły są jednym z najważniejszych owadów w przyrodzie. Zapyłają większość użytkowanych przez człowieka roślin. Chodzi nam jednak nie tylko o miód, ale przede wszystkim o pszczoły. Niestety te niezwykle pożyteczne owady giną w niespotykanej dotąd w skali. Zdajemy sobie sprawę, że pola muszą być opryskiwane. Jeśli jednak oprysków nie będzie w nadmiarze i będą zachowane bardzo ostre reżimy ich stosowania, nasi skrzydłaci przyjaciele doskonale sobie z nimi poradzą. Jeśli natomiast nie będziemy przestrzegać przepisów, będzie dochodzić do zatrucia owadów i skażeń miodu środkami ochrony roślin. Oczywiście nasze pasieki nie rozwiążą problemu, ale dokładamy cegiełkę, aby pszczo-

lom było lepiej i gorąco zachęcamy do tego innych. Jeśli jesteś zainteresowany utworzeniem takiej pasieki lub sam chcesz zostać pszczelarzem to zapraszamy do kon-

taktu z nami i działania dla naszego wspólnego dobra.

Stowarzyszenie Pszczelarzy Ziemi Łódzkiej

Foto: Arek Dziuki

Ciekawostki o pszczołach

• Na świecie istnieje około 20 000 gatunków pszczół. Większość z nich nie została jeszcze opisana, a więc liczba ta może być dużo większa.

• Najmniejsze pszczoły miodne to pszczoły karłowate (wschodnioazjatyckie), mają do 0,2 mm. Największe pszczoły to Megachile Pluto, które rosną do 40 mm.

• Pszczoły miodne żyją w rojach. W jednym roju żyje około dwudziestu tysięcy pszczół choć zdarza się, że nawet do stu tysięcy. Jest wśród nich jedna królowa, setki trutni i tysiące robotnic.

• Robotnice to samice, ale nie rozmnażają się. Królowa zapewnia potomstwo. Trutnie, to osobniki płci męskiej, nie posiadają żądeł.

• Pszczoły porozumiewają się za pomocą tańców i wydawania dźwięków.

• Taniec pszczoły jest zależny od kąta padania światła słonecznego.

• Podczas lotu pszczoła wykonuje 350-435 ruchów skrzydłami na sekundę, czyli 11 400 razy na minutę.

• Przeciętny zasięg lotu pszczół wynosi 3 km, a maksymalny może wynieść 10 km i więcej.

• Pszczoły muszą odwiedzić około 4 milionów kwiatów, aby zebrać nektar na 1 kg miodu.

• Podczas jednego „kursu” po nektar pszczoła odwiedza 50-100 kwiatów.

• Pszczoły zbieraczki pobierają nektar z kwiatów, dodają pierwsze enzymy i przynoszą do ula. W ulu przekazują nektar pszczołom ulowym, które wzbogacają świeży nektar w aminokwasy, kwasy organiczne, dalsze enzymy rozkładające wielocukry na cukry proste i roznoszą nektar po wielu komórkach celem jego zagęszczenia. W miarę gęstnienia, miód przenoszony jest do następnych wyżej położonych komórek, jednocześnie dalej wzbogacany w związki organiczne. Dojrzały gęsty miód jest zasklepiany, komórki plastra zamykane są cienką warstwą wosku.

• Pszczoła to jedyny owad, którego wytwarzaną dla siebie żywność jada człowiek.

• Pszczoły wytwarzają miód w ten sam sposób od 150 milionów lat.

• Miód to: 80% naturalnych cukrów, 18% wody, 2% składników mineralnych, witamin, protein i pyłku.

• O tym jak wielką rolę spełniają pszczoły przy zapylaniu roślin może świadczyć fakt, że na zebranie 1 kg miodu odwiedzają prawie 8 500 000 kwiatów akacji, 4 200 000 kwiatów eksparcety lub 20 milionów kwiatów koniczyny.

• W wielu krajach utrzymuje się pasieki wyłącznie w celu zapewnienia odpowiedniego zapylenia upraw. Miód jest bardzo cennym, ale dodatkowym „owocem” pracy pszczół.

• Niezwykle ważną rolę odgrywają pszczoły w leśnictwie. Ich praca służy zwiększeniu ilości zdrowych i płodnych nasion potrzebnych do odnowienia lasu, pożywienia dla ptactwa, jak i do zwiększenia urodzaju owoców leśnych (pozioemek, borówek, czarnych jagód, jeżyn, malin).

• Obecnie, w okresie coraz silniejszego rozwoju techniki, pszczoły w atmosferze są najczulszym wskaźnikiem stopnia środowiska naturalnego (podobnie jak raki w wodzie).

• Pszczoła robotnica może wyprodukować w swoim życiu miód w ilości 1/12 łyżeczki od herbaty.

• Żeby wyprodukować 0,3 kg miodu, pszczoły muszą przelecieć 88 500 km i uścisnąć na 2 mln kwiatów

• Przeciętna szybkość pszczoły to tylko 24 kilometry na godzinę.

• Pszczoły nie rozpoznają koloru czerwonego.

• Litry miodu waży od 1,38 do 1,45 kg.

• W słoiku 0,9 l mieści się około 1,25 kg miodu.

• Na 1 dcm kwadratowym obustronnie mieści się 750 komórek pszczelich.

• Na 1 dcm obustronnie zasklepionego plastra mieści się 0,3 kg miodu.

• Na jednej ramce może mieścić się aż 6 500 komórek

• Do zbudowania 1 kg woszczyzny potrzeba 1,2 mln płytek

• Pszczoły budują okrągłe cylindry. Dopiero po ogrzaniu do 40°C wosk zaczyna być płynnym i przybiera najbardziej energetycznie oszczędną formę sześciokąta.

• Królowe pszczoły mogą żyć do 5 lat, składają około 3 000 jaj dziennie

• Robotnice żyją od 4 do 24 tygodni, pszczoły z końca sierpnia do 6 miesięcy – niektórzy mierzą ilością przelatanych kilometrów; w tym wypadku 850 km jest limitem

• Trutnie żyją 4-5 tygodni

• Dojrzałość pociowa: matka 6 dni od wygryzienia, trutnie 14 dni od wygryzienia

• Królowa matka waży 0,17 - 0,2 g, pszczoła waży 0,1 g, a truteń 0,24 g

• Gotowe do unasiennienia królowe są zmuszane przez pszczoły do kilkukrotnych lotów godowych (2-5 km), na wys. 15-30 m są unasienniane przez 10-20 trutni. Po stonku trutnie natychmiast umierają i spadają na ziemię.

• Rodzina pszczoła składa się w 2/3 z pszczół ulowych (młodych) i w 1/3 z pszczół lotnych.

• Zbieraczki nektaru muszą wykonać aż 20 000 lotów aby zebrać 1 litr słodkiego surowca, z którego powstanie 150 g dojrzałego miodu.

• Pszczoła lotna wylatuje 7-15 razy dziennie. Przerwy między lotami wynoszą ok. 5 min. Czas trwania lotu to ok. 25-45 min.

• Pszczoła podczas lotu zużywa 2 mg cukru/1 km.

• Żeby napełnić wole miodowe (50-60 mm³) pszczoła odwiedza 15-100 kwiatków.

• Dla wyprodukowania 1 kg miodu pszczoła musi zebrać ok. 3 kg nektaru (60 000 napełnień wola) i przy średniej długości lotu 800 m musi pokonać trasę 40 000 km. (jedno okrążenie kuli ziemskiej).

• Są dwa rodzaje tańca pszczołowego - jeden dotyczy pożytku znajdującego się w odległości do 100 m, a drugi powyżej tej odległości.

• Pszczoła poza tzw. kompasem zewnętrznym posiada także wewnętrzny, który pokazuje jak daleko w określonym czasie zawędrowało słońce.

• Gdy słońce jest za chmurą, za punkt orientacyjny służy kawałek niebieskiego nieba.

• Pszczoła posiada „zegar czasowy”, który mówi jej o jakiej porze dana roślina „mioduje”.

• Robotnica waży 0,1 g, wracająca z nektarem jest cięższa o połowę, a z pyłkiem o 1/3 więcej.

• Ciężar jednej pszczoły niewypełnionej miodem wynosi około 0,1 g, czyli na 1 kg przypada 10 000 pszczół.

• Rój silny to 3 kilogramy pszczół i więcej, średni to około 2 kg, słaby do 1 kg. W jednym kilogramie mieści się 8 500 pszczół wypełnionych miodem.

• Jeden ładunek pyłku to efekt odwiedzin ok. 100 kwiatów. 20 ładunków wypełnia jedną komórkę plastra.

Źródło: www.uratujpszczole.pl

UBEZPIECZENIE ODPOWIEDZIALNOŚCI CYWILNEJ W ŻYCIU PRYWATNYM

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej znane jest głównie jako ubezpieczenie obowiązkowe posiadaczy pojazdów mechanicznych, które pokrywa szkody na osobie i szkody rzeczowe wyrządzone innym osobom, kiedy jesteśmy sprawcą wypadku lub kolizji. Zdarza się jednak, że nieumyślnie wyrządzamy komuś szkodę niezwiązaną z użytkowaniem pojazdu i co wtedy?

W myśl przepisów Kodeksu cywilnego również w takiej sytuacji jesteśmy zobowiązani do naprawienia szkody. Oznacza to, że trzeba ponieść koszty pokrycia szkody na rzecz poszkodowanej osoby trzeciej. W tym celu potrzebne jest ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym. Obejmuje ono ochroną odpowiedzialność osób ubezpieczonych za szkody wyrządzone osobom trzecim czynem niedozwolonym w związku z wykonywaniem czynności życia prywatnego oraz z tytułu posiadania mienia zgłoszonego do ubezpieczenia.

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” oferuje swoim członkom takie ubezpieczenie w ramach pakietu „Bezpieczna Rodzina” i „Bezpieczna Zagroda”. Warunkiem zawarcia ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym w pakiecie ubezpieczeniowym jest wykupienie ubezpieczenia domu/mieszkania lub ruchomości domowych i stałych elementów wykończeniowych.

Warto zastanowić się, od jakich szkód chroni nas ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, bo lista szkód, które są objęte ochroną jest naprawdę bardzo długa. Towarzystwo gwarantuje wypłatę odszkodowania poszkodowanej osobie trzeciej w sytuacji szkód związanych z odpowiedzialnością za dzieci, prowadzeniem gospodarstwa domowego i codziennym życiem – zawiera się w tym: zalanie sąsiadującego mieszkania, przypadkowe wybite okna w cudzym mieszkaniu, potrącenie przechodnia podczas jazdy rowerem na skutek niewystarczającej ostrożności, pogryzienie przez psa. W zakresie ubezpieczenia zawierają się również szkody polegające na zniszczeniu towaru w sklepie na skutek jego przypadkowego zrzucenia z półki, nieumyślne uszkodzenie samochodu wózkami sklepowymi, a także niezamierzone ubrudzenie lub zniszczenie ubrania np. podczas spaceru lub wyjazdów wakacyjnych.

Ochroną ubezpieczeniową objęte są także, pozbawione znamion winy szkody powstałe wskutek zalania w mieniu osób trzecich, spowodowane bezpośrednim działaniem wody lub innej cieczy, która wydostała się ze stanowiących własność Ubezpieczonego instalacji: wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania lub urządzeń domowych bezpośrednio z nim współpracujących (w tym wskutek pęknięcia, oderwania lub odcepienia się zamontowanego na stałe wężyka służącego doprowadzającego lub odprowadzającego wodę z urządzeń domowych lub armatury).

Odszkodowanie z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym przysługuje poszkodowanemu, wtedy, gdy zdarzenie powodujące szkodę powstało na terenie całego świata, z wyłączeniem Kanady i USA.

Za opłatą dodatkowej składki w pakiecie „Bezpieczna Rodzina” można rozszerzyć ochronę ubezpieczeniową o odpowiedzialność cywilną najemcy. Towarzystwo ponosi wtedy odpowiedzialność za szkody powstałe w związku z eksploatacją i użytkowaniem domu/ mieszkania na podstawie umowy najmu, podnajmu, dzierżawy, użyczenia lub innej umowy nienazwanej zawartej w formie pisemnej.

W sytuacji kiedy ubezpieczony u nas rolnik świadczy usługi w trakcie żniw swoim kombajnem pakiet „Bezpieczna Zagroda” można rozszerzyć o odpowiedzialność cywilną kombajnisty za szkody w mieniu zleceniodawcy powstałe podczas wykonywania usługi koszenia przy użyciu kombajnu. Dodatkowo ochrona może być rozszerzona o szkody spowodowane w mieniu zleceniodawcy podczas prasowania słomy. Należy jednak pamiętać, że ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje odpowiedzialności za szkody przez osoby nieposiadające uprawnień wymaganych do prowadzenia kombajnu lub ciągnika.

Rolnik, który prowadzi w gospodarstwie agroturystykę, może uzupełnić pakiet „Bezpieczna Zagroda” o ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu świadczenia takich usług. Towarzystwo obejmuje wówczas ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną deliktową Ubezpieczonego, osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym oraz osób pracujących w jego gospodarstwie rolnym za szkody związane ze świadczeniem usług agroturystycznych, których następstwem może być uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia, śmierć oraz utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. W zakresie ubezpieczenia zawiera się również odpowiedzialność cywilna kontraktowa Ubezpieczonego za szkody powstałe z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania usług agroturystycznych. Należy podkreślić, że za usługi agroturystyczne uważa się świadczenie dla turystów usług polegających na odpłatnym udostępnianiu miejsc noclegowych tj. pokoi gościnnych, kwater, kempingów ze stałą bazą noclegową, pól biwakowych (miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych) a także kempingów bez stałej bazy noclegowej oraz świadczenie usług z tym związanych.

Zakres ubezpieczenia można dodatkowo rozszerzyć o odpowiedzialność cywilną za szkody na osobie poniesione przez turystów w związku ze spożyciem żywności oferowanej przez Ubezpieczonego prowadzącego zbiorowe żywienie. Ochrona ubezpieczeniowa obejmuje również szkody wyrządzone wskutek przeniesienia chorób zakaźnych i zakażeń wywołujących zatrucia pokarmowe.

Jeżeli ubezpieczony rolnik zajmuje się pszczelarstwem, to może dodatkowo wykupić ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej pszczelarza. Towarzystwo obejmuje ochroną ubezpieczeniową odpowiedzialność cywilną pszczelarza z tytułu posiadania pasieki. Zawarcie tego ubezpieczenia jest możliwe pod warunkiem ubezpieczenia uli pszczelich oraz pszczół od zdarzeń losowych.

Należy pamiętać, że ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym nie obejmuje odpowiedzialności za szkody powstałe w związku z ruchem pojazdów mechanicznych oraz szkód z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego, wykonywania zawodu, prowadzenia działalności gospodarczej oraz pełnienia funkcji w związkach, zrzeszeniach i organizacjach. Ponadto Towarzystwo wyłącza z ochrony szkody wyrządzone w stanie po użyciu alkoholu, narkotyków i środków psychotropowych, a także

szkody wyrządzone osobom bliskim oraz szkody wyrządzone przez osoby objęte ubezpieczeniem sobie nawzajem.

Wysokość składki rocznej za ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym w szczególności jest uzależniona od wysokości wybranej przez Ubezpieczającego sumy gwarancyjnej, która stanowi górną granicę odpowiedzialności, okresu na jaki zostało zawarte ubezpieczenie oraz należnych zniżek.

Umowę ubezpieczenia pakietowego „Bezpieczna Rodzina” i „Bezpieczna Zagroda” można zawrzeć na okres 1 roku, 2 lat, 3 lat lub na okres krótszy (ubezpieczenie krótkoterminowe), przy czym minimalny okres ubezpieczenia wynosi 3 miesiące.

Chcielibyśmy podkreślić, że koszt przeciętnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, to zwykle kwota kilkudziesięciu złotych za roczny okres ubezpieczenia, natomiast kwoty odszkodowania mogą osiągać poziom kilkuset tysięcy a nawet miliona złotych. Taka świadomość zdecydowanie sprzyja podjęciu decyzji o wykupieniu polisy. Jest to prawidłowe – tym bardziej, że poszkodowani coraz częściej stwierdzają, że same przeprosiny sprawcy są niewystarczające i przystępują do wyegzekwowania swojego roszczenia np. na drodze postępowania sądowego.

Zapraszamy do naszego Biura i Oddziałów
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW”

**TOWARZYSTWO
UBEZPIECZEŃ WZAJEMNYCH**

T U W

Biuro Regionalne w Łodzi

ul. Swojska 4, 91-342 Łódź

tel. 42 640-69-80

e-mail: lodz@tuw.pl

www.tuw.pl

Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW” jest instytucją partnerską w ogólnopolskim programie Karta Dużej Rodziny wspierającym rodziny z co najmniej trójką dzieci. Na podstawie imiennej ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny TUW „TUW” udziela ubezpieczającym się rodzinom wielodzietnym do 15% zniżki w ubezpieczeniach komunikacyjnych oraz do 30% zniżki w ubezpieczeniach: mieszkań, domów, gospodarstw rolnych, odpowiedzialności cywilnej w życiu prywatnym, ochrony prawnej i następstw nieszczęśliwych wypadków.

Jest to wyraz prospołecznej i prorodzinnej działalności TUW „TUW” - najstarszego w Polsce towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych założonego w 1991 roku.

A wszystko w myśl zasady: „Ubezpieczajmy się u siebie”

ŚWIEŻE I ZDROWE BO ZE ZJAZDOWEJ

7 warzyw i owoców sezonowych idealnych na jesień

Czy jedzenie może leczyć? Oczywiście! Odpowiednio dobrany jadłospis może wspomóc leczenie, przyspieszyć działanie terapii, a także uchronić nas przed przyjmowaniem niektórych leków. Czy jedzenie może wzmacniać naszą odporność? Jasne, że tak. Posiłki spożywane regularnie, jadłospis bogaty w surowe warzywa i owoce to nasi sprzymierzeńcy w walce z bakteriami i wirusami chorobotwórczymi, które z podwójną siłą atakują jesienią.

Idealna dieta na jesień powinna dostarczać organizmowi witamin A, C, składników mineralnych takich jak selen czy cynk, które pobudzają układ odpornościowy. Posiłki powinny być odżywcze, ale zarazem lekkostrawne, delikatne. Jakie warzywa i owoce wybierać jesienią? Oczywiście sezonowe, czyli:

1. Słodkie ziemniaki (bataty albo pataty)

– mają charakterystyczną pomarańczową lub czerwonawą skórkę. Smakują słodko, są miękkie i delikatne. Stanowią znakomite źródło witaminy A! 100 gram w 500 proc. zaspokaja dzienne zapotrzebowanie na witaminę A (beta-karoten), w ponad 50 proc. na witaminę C i więcej niż w 10 proc. na błonnik. W ziemniakach znajdziemy także witaminę B6 oraz cenne pierwiastki żelazo, potas, mangan, miedź.

2. Dynia

– zupa dyniowa króluje na jesiennym stole! Podobnie jak słodkie ziemniaki dynia zawiera sporo witaminy A (beta-karotenu), poza tym to cenne źródło witamin: B1, B2, C, PP oraz składników mineralnych takich jak: fosfor, żelazo, wapń, potas i magnez. Jest niskokaloryczna i beztłuszczowa. Zawiera także pektyny i kwasy organiczne. Od wieków doceniamy właściwości lecznicze pestek dyni. Często są stosowane przeciwko pasożytom przewodu pokarmowego, między innymi tasiemcowi. Poleca się je stosować u dzieci jako całkowicie nieszkodliwe w przeciwieństwie do środków chemicznych przeciw pasożytom.

3. Warzywa kapustne

– znakomicie dbają o naszą pamięć. Rzepa, kapusta biała czy włoska, jarmuż, brukiew, kalfior, brukselka, brokuły – cała gama pysznych warzyw, które zawierają ditioliny i indole związki będące mocnymi przeciwutleniaczami o właściwościach przeciwnowotworowych. Odtruwiają organizm, dbając o prawidłową wydolność układu odpornościowego. Przeciwdziałają przeziębieniom i grypie.

Według medycyny chińskiej leczą stany związane z gorączką w płucach czyli dreszcze, gorączkę, kaszel, problemy z oddychaniem oraz ból gardła.

4. Granat, żurawina

– granat, choć nie jest to nasz krajowy owoc, warto o nim wspomnieć. To silny przeciwutleniacz, o specyficznym korzystnym działaniu na nasz mózg – zwiększa wydolność pamięci. Sok granatu zawiera niewielką ilość witaminy C, cukry (8-20%), kwas cytrynowy (do 9%) i taninę. Ze względu na swe właściwości ściągające stosowany jest w niektórych chorobach żołądka. Prócz tego, pity systematycznie i przez dłuższy czas, wykazuje działanie przeciwastmatyczne. Co ważne, odwar z kory granatu ma silne działanie przeciwrakowe, co pomaga pozbyć się m.in. tasiemca.

W Polsce polecamy żurawinę, która ma więcej witaminy C i nieco żelaza. Zawiera poliantocyjanidy, które są jednym z najsilniejszych antyoksydantów. Wykazuje liczne działania prozdrowotne, m.in. zwalcza zapalenie pęcherza, zmniejsza ryzyko zawału, chroni przed zapaleniem żołądka. Już jedna szklanka soku dziennie zmniejsza poziom cholesterolu. Poza tym żurawina pomaga zapobiegać próchnicy.

5. Buraki

– to doskonały naturalny lek na anemię, obniżoną od-

porność, kaszel, nadciśnienie, osłabienie organizmu, naturalny suplement dla ciężarnych (zawierają kwas foliowy). Poza tym doskonale alkalinizują organizm (w postaci soku kwaszonego z buraków).

6. Cebulowe

– szalotka, szczypiorek, por, cebula i czosnek – badania naukowe potwierdzają, iż te warzywa doskonale pomagają usuwać z organizmu substancje rakotwórcze i inne toksyny. Co więcej, większość z nich możemy uprawiać na własnym parapecie lub balkonie przez cały rok.

7. Fasola

– możemy wybierać spośród 20 gatunków fasoli przeznaczonych do spożycia. To cenne źródło białka (świetna dla osób na diecie wegetariańskiej), działa antystresowo, antydepresyjnie, opóźnia proces starzenia. Fasola zawie-

ra dobroczynny błonnik – reguluje ciśnienie tętnicze, poprawia działanie układu pokarmowego.

Podczas przeziębienia często domową terapię ograniczamy do czosnku, cytryny i miodu. Tymczasem możliwości jest znacznie więcej! Owoce i warzywa sezonowe to naturalne lekarstwa, które dawkujemy organizmowi w zdrowych posiłkach. Poza tym są łatwo dostępne.

Zapraszamy na zakupy po świeże warzywa i owoce na Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A.

Źródło: dziecisawazne.pl

Łódzki Rynek Hurtowy Zjazdowa S.A.

ul. Budy 4 91-610 Łódź tel.: 42 650 87 02 marketing@zjazdowa.com.pl http://www.zjazdowa.com.pl

KGW w Brójcach

Koło Gospodyń Wiejskich w Brójcach zostało założone 2 czerwca 1966 roku. Obecny zarząd Koła Gospodyń Wiejskich w Brójcach składa się z trzech osób: Przewodnicząca - Monika Popek, Z-ca Przewodniczącej - Iwona Gorzkiewicz, Skarbnik - Henryka Jedynak.

Nasze Koło liczy 34 członków (w tym 31 pań i 3 panów), którzy poprzez zaangażowanie się w życie Koła chcą dalej przekazywać tradycje naszej małej Ojczyzny.

Koło Gospodyń Wiejskich w Brójcach od 2018 r. jest zarejestrowane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i z wielkim zaangażowaniem bierze udział w różnych wydarzeniach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Brójcach oraz w innych, zewnętrznych imprezach organizowanych przez Lokalną Grupę Działania „STER”. Co roku

organizujemy różne wydarzenia w naszym regionie. Jednym z ważniejszych było uczestnictwo w ogólnopolskim, dwuetapowym konkursie kulinarnym „Bitwa Regionów” dla Kół Gospodyń Wiejskich. Wymaganiem warunkującym wzięcie udziału było przesłanie przepisu na dowolne danie, wymyślone przez nasze członkinie. W pierwszym etapie zostałyśmy wyłonione razem z dziewięcioma innymi Kołami spośród 750 nadesłanych zgłoszeń, co było dla nas ogromnym wyróżnieniem. Drugi etap polegał na zaprezentowaniu dania podczas Targów Rolnych w Bratoszewicach. Nie udało nam się zdobyć nagrody, ale i tak byłyśmy z siebie dumne. Naszym popisowym daniem są od kilku lat bile ziemniaczane, na które przepis podajemy niżej.

bierzemy udział w gminnym wydarzeniu, jakim jest Dzień Ziemniaka. W 2004 i 2015 roku byłyśmy jego gospodarzami, co wymagało od nas dużo większego zaangażowania, ale wspólnymi siłami podolałyśmy tym wyzwaniom. Od dwóch lat, podczas tego święta odbywa się Konkurs o Puchar Wójta. W 2018 roku zostałyśmy jego laureatkami.

Od momentu zarejestrowania naszego Koła przez ARiMR bierzemy udział w wielu wydarzeniach mają-

Członkinie naszego Koła spotykają się nie tylko wtedy, gdy trzeba. W każdy ostatni piątek miesiąca o godzinie 19.00 zbieramy się w świetlicy przy remizie strażackiej w Brójcach, po to żeby porozmawiać, podzielić się swoimi pomysłami lub przemyśleniami i zwyczajnie spędzić wspólnie czas. Wtedy również podejmujemy decyzje, co do dalszych planów. Jesteśmy otwarte na propozycje udziału w różnych wydarzeniach. Z otwartymi ramionami witamy każdą nową osobę, która chce do nas dołączyć. **Zapraszamy!**

KGW w Brójcach

Bile ziemniaczane

Ciasto:

• 1kg ziemniaków (najlepsze będą z dużą zawartością skrobi)

- 0,5kg twarogu
- 3 jajka
- ok. 0,3kg mąki pszennej*
- ok. 0,2kg mąki ziemniaczanej*

*ilość mąki zależy od rodzaju i wilgotności ziemniaków i sera

• sól do smaku

Farsz:

- 250g mięsa mielonego
- 250g pieczarek
- 2 cebule
- sól, pieprz oraz ulubione przyprawy

Sposób wykonania

Ziemniaki gotujemy, studzimy, mielimy razem z serem. Zagniatamy ciasto z pozostałymi składnikami. W trakcie gotowania ziemniaków przygotowujemy farsz. Pieczarki ścieramy na tarce o grubych oczkach i smażymy do odparowania, dodajemy cebulę pokrojoną w drobną kostkę, a na koniec mięso. Doprawiamy i smażymy, aby odparowało jak najwięcej płynu. Studzimy.

Z ciasta robimy wałek i kroimy jak na kopytka. Każdy kawałek rozplaszczamy nakładamy trochę farszu i formujemy kulkę, aby farsz był dobrze owinięty ciastem. Smażymy na głębokim oleju.

Smacznego!